

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

A vértanuk napja.

Debreczen, okt. 6.

(K. B.) A magyar történetnek nem volt szomorubb napja, mint 1849 október hatodika. Egy kegyetesebb, hálásabb és bátrabb nemzedék e napot nemzeti gyásznapképp fogja tenni, míg a könnyelmű feledés, az opportunizmus korában — csak szórványosan ünneplik meg.

Pesten gróf Batthyányi Lajos, Aradon pedig 13 tábornok szenvedett mátyr-halált e napon. A legnemesebb magyar főúr, ki megérté a kor szózatát s föllekesítve a szabadság eszméje által, a nemzet élére állt, s a legnagyobb hősök, kik a szabadság lobogóját diadalról-diadalra vitték, lettek e napon a zsarnoki önkény áldozataivá. A diadalmas zsarnokság nem ismert könyörületet, kiméletlenül üldözte mindazokat, kik a szabadsági mozgalmakat bár a legcsekélyebb mérvben is támogatták, — mi várhatott ilyen körülmények közt azokra, kik a nemzet zászlóvivői s a vitéz honvédség vezetői valának?!

A zsarnokság pribékjeiben és hóhéraiban a telhetetlen bosszu-vágy érzete működött. E bosszunak esett áldozatul gróf Batthyányi Lajos, Magyarország első miniszterelnöke is, ki mindig békés uton óhajtott megoldani a nemzet és kamarilla között kitört viszályt s a törvényesség útjáról soha egy pillanatra se tért le; az ő halálos ítéletét vérengző bírái megokolni se tudták, vesznie kellett, mert

a zsarnokság vért szomjazott; — hasonlókép a bosszu áldozatai voltak a halálra ítélt tábornokok is, gyáva bíráknak, kik annyiszor futottak előttük, jól esett a hőöket bitón látni!

Megujultak az eperjesi vértörvényszék borzalmas jelenetei. Mint egykor Karaffa a Thököly híveit, éppen oly kegyetlenséggel végeztette ki Haynau az elfogott szabadsághősöket. Az egész magyar nemzetre vértanuság várakozott, szabadságát eltiporták, városait s földjét elpusztították, legvitézebb fiait kivégezték, mások pedig a börtönök mélyén csörgették bilincseiket, vagy pedig bujdokoltak...

A zsarnokság rettenetes esküt tett, hogy megbünteti, megfenyíti az egész »lázadó« magyar nemzetet. Esküjét be is váltotta. Halotti némaság ülte az egész országot. E néma csöndet csak a keblekből fel-feltörő sóhaj szakította félbe. Minden házban gyász uralkodott, minden szivben keserv lakott s minden ajkon átok fakadt!

A művelt külföld, melynek szabadságszerető népei rokonszenveztek az elárult magyarral, borzalommal nézte azon kegyetlen jeleneteket, melyek a nagy nemzeti époszt tragoediává változtatták át. Kemény szavakkal ítélték el a hóhérokat, meleg vendégszeretettel fogadták a bujdosó magyarokat s az Ausztria szó egy fogalomná lett előttük a bitóval és brutalitással!

De e legsötétebb, kétségbeeséssel fenyegető napokban se halt ki a nemzet szivéből a remény. Az őszi nap bágyadt

mosolya, mely az aradi vértanuk halvány orcáin ragyogott, a szellő, mely a töviskoronával körül-övezett fenséges homlokok körül lengedezett, a hervadó fű, melyre a golyóval kivégzett 4 tábornok vére ömlött, mind azt hirdették, hogy a vértanuk halála által megváltást, megdicsőülést s örök életet nyer a nemzet!

A bitó, melyen kiszenvetnek, nem a halál, nem a gyalázat jelvénye volt, hanem átváltozott a feltámadás keresztlévé, utolsó sóhajuk fölszállott az égbe, mint a templomok ünnepi szolozsmája...

Hóhéraikra kárhozat, ő rájuk pedig örök üdvösség várt. Neveiket áldva emlegeti az utókor, emléküket ércszobor dicsőíti s a helyet, hol kiszenvetnek, Golgothává avatta föl a nemzeti kegyelet.

E Golgothára járunk imádkozni, emlekezni s remélni. Megtanuljuk ott, hogy a hazáért halni legnagyobb boldogság ezen a világon!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése okt. 5-én.

Másfél óra alatt minden hevesebb vita nélkül négy tárgyat intézett el a tegnapi országgyűlés. A képviselők nem valami nagy számban voltak jelen s különösen a jobboldali padok meglehetősen üresek maradtak, annyi képviselő azonban mégis végighallgatta a tanácskozást, a mennyi javaslatok megszavazására elegendő szokott lenni. A függetlenségi és 48-as párt részéről kemény bírálatban részesült a pénzügyi költségekre pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslat. H e l f i g n á c z hosszabban foglalkozott a javaslat szellemével

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

MIKOR AZ AKASZTÓFÁKAT FARAGTÁK.

— Október 5. 1849. —

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok,
Pölteberg függ majd ezen:
Oly gyamutlan, oly vidám,
Olyan deli, olyan ép,
S holnap ezen fojtja meg
A nyomoru sөpredék.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok,
Holnap Török függ ezen;
Nagy tudomány... mostan is
Olvas egész éjen át...
S holnap erre köti fel
A tudatlan butaság.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok,
Lahner György függ majd ezen;

Maga volt a becsület,
Mely erényit elfödi,
S holnap itt a szentelen
Beostelenség felkötö.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen;
— Akasztófát faragok,
Holnap Knézi es függ ezen:
Tiszta szent volt, harc előtt
Imádkozott mindenütt
S fölfeszítik reggel ök,
Kiknek nincsen istenük.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok
Nagy Sándor függ majd ezen;
Honszerelmes nagy vitéz,
A hazáért halni kész,
Jaj, hogy itten öli meg
A hazátlan gyűlevész.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok
Leinigen függ majd ezen;

Fejedelmi sarjadék
Büszke, nemes, lovagi
S gyilkos kézzel fojtja meg
Holnap a schonmai.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a sötét éjjelen?
— Akasztófát faragok
Holnap Aulich függ ezen;
Csupa emberszeretet
Szive olyan fenn dobog
S virradóra megölik
Embértelen zsarnokok.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok
Damjanich függ majd ezen.
Minden lépte diadal,
Babérokban járt övig
S a gyácák, kik szaladtak,
Holnap a hőst felkötik.

Mit faragsz ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok
Vécsey függ majd ezen;

s végül kijelenté, hogy a javaslatot sem ő, sem elvtársai el nem fogadják. A javaslat mellett Bethy Ákos szólalt fel, a termények árának emelkedésével támogatta a költség kérdését s azt az állítást kockáztatva meg, hogy nemzetgazdasági szempontból jobb volna a terménynek még nagyobb drágassága. Ezt az állítást megczáfolni Csátár Zsigmond állott fel. A javaslatot a ház többsége végre is elfogadta. Az ülés további folyamán tudomásul vették Szapári Gyula gróf belügyminiszter jelentését a bessenszögi határból egy 63 holdas területnek Ujszász községhez csatolása tárgyában, s elfogadták a kézi lőfegyverek kötelező megvizsgálásáról szóló javaslatot. A gazdasági bizottság jelentését ellenben, az országgyűlési gyorsiroda hivatalnokainak nyugdíjleltényük kiszabása iránt beadott kérvényük tárgyában, a ház levette a napirendről. kimondván, — hogy a kérdést most függőben hagyja s a kormány meghallgatásával fogja megoldani.

Orosz hadikészülődések. A Kölni Ztg. pétervári levelezője újabb jelentéseket közöl az orosz katonai mozgalmakról s jelentőseket igen nagy feltűnést keltenek. Azt írja, hogy valószínűleg meg ez év folyamán két új hadtest a 18. és 19. fog szerveztetni s a nyugati határon elhelyeztetni. Ez a küszöbőni új alakítás, írja a levelezőnk, csak kis mértékben csapatösszeállítás, de főleg jelentékeny csapatátrendezés. E célra az első számú pétervári hadtest három hadosztályának egyike, a 38. gyalog-hadosztály, mely ma Kutaiszban, Kaukázusban áll s a Kiewben, Siedlerben és Varsóban hadosztályokká átalakítandó 42, 43 és 44. tartalék dandárok felek felhasználtatni. A határszéli hadi-készület annyira fokozó ujtásnak néhány mozzanata, mint levelezőnk írja, különös figyelmet érdemel. Oroszország keleti részében, Pétervár vidékén újra apasztják a csapatokat, hogy azokat a különben is túltöltött nyugati tartományokba helyezték át. — Ugyanoda viszik a 38. hadosztályt a déli Kaukázusból s ezzel Oroszország annyira védetlen teszi határát Törökország irányában, hogy háboru esetén teljesen biztosítva kell lennie a szultannak legalább is pártatlan jóindulatáról, különben az orosz hadvezénylet nem merne a még mindig forrongó Kaukázust tisztán a benszülött csapatok védelmére bízni. Az is figyelmet érdemel, hogy immár tartalékcsapatok vétetnek föl a rendes hadsereg kötelekébe. Az intézkedés mindenesetre nagyban elősegíti az orosz hadseregnek béke idején való zavartalan mozgósítását és stratégiai felvonulását.

*Nagylelkű, ki nem tiport
Földre sújtott ellenén,
Mostan kézzre ő jutott
S meghal hőhér kötelén.*

*Az úr Isten verje meg,
Ne boosásson meg nekik,
Kik velem itt e kilencz
Akasztófát ültetik.
S azoknak, kik hajnalon
Itten vesztik életük:
Mindörökkön örökké
Aldea legyen szent nevük!*

Tóth Kalmán.

A prágai gheztóban.

— Rajz. —

Irtá: Ifj. Móricz Pál.

Ha a nap napi fáradsámai kipihenése végett nyugovóra ter, csak akkor virad fel a »Judenstadt«-ban, mely városrész Prága egyik legérdekesebb helye, de csak — naplemente után...

A három négy lépés széles sikátorokon csak úgy hemzseg a népség. Munkás népség, üzlet emberek, katonák fehér cselédekkel vegyest. A nem épen szalonias megjelenésű és

A kegyelmes ur haragszik.

Debreczen, október 6.

(M. P.) »Aki haragszik, annak nincs igaza«, mondja jól a közmondás, melyet a kegyelmes vasminiszter, Baross Gábor ur is smerhetne, ha ugyan ő a köznapi emberek mondásával egyáltalában törődne. Nem is ismerheti e mondást, mert haragját bizonyára nem nyilvánította oly jogtalan módon. Pedig a harag rossz tanácsadó és a kegyelmes urat oly lépésre teríti, melyen csak az erőszakoskodás jogtiprás, zsarnokoskodás, pasáskodás gonoszvágyai, no meg — úgy látszik — a kegyelmes ur járnak szívesen.

Ugy látszik, hogy a kegyelmes miniszter ur is arra az allaspontra akar helyezkedni, melyen XIV. Lajos állott akkor — mikor ama történeti nevezetességüvé vált szavakat kimondá: »L'etat c'est moi!« Pedig hát ember és kor közt nagy különbség van, meg aztán az sem kell elfeledni, hogy a mit megtehetett Francziország független ura, azt talán még se tehetné meg Baross Gábor, ha még oly — vasminiszter is.

Különbben a száraz tényállás ez: A »Magyar Hirlap« — nem akarunk e lapnak reklámot csinálni — helyettünk elvégzi azt Baross Gábor elő kegyelmessége úgy is — tudvalevőleg mindig és különös előszeretettel istápolta a vasutasok érdekeit. Támogatta, segítette őket a hatalmában álló eszközök által.

»Ower working« czím alatt közölt cikksorozatai lázba hozták nem csak a segítséget — sajnosan — nélkülöző vasúti tisztviselőket, hanem minden igaz embert, ki bárátja az — igazságnak és jogos kívánalmaknak.

Már ezen kis védelemért, melyben a fentnevezett lap részesítette az államvasutak tisztviselőit — szálka volt e lap a kegyelmes ur szemében, ki ezen eljárást szerette volna fogadatlannak prókátorágnak minősíteni.

Meg nagyobb lett a kegyelmes ur haragja, mikor ezen lapnak — szakavatott szellemi munkásai nem atállották megtámadni az ő — állítólag — szent és sérthetetlen személyét is.

Egy Baross Gábort megtámadni, egy

minisztert, kiről még az ellenfelei is elismerték, hogy vas ember, bizonyára ahoz nem mindennapi vakmerőség kellett. E támadásnak bizonyára nem az érdek lehetett szülő anyja, hanem oly megczáfolhatatlan igazságon, számokon alapulhatott az, mint azt a »Magyar Hirlap« egyik munkatársa, Kohn Dávid a maga országszerte híressé vált »zóna cikkeiben« bebizonyította, hogy tudniillik a »vas ember« híres alkotása a zóna is alapjában véve nem más, mint aféle Potemkin-féle alkotás. Fényes látszat — messziről, visszariasztó csalódás — közelről.

Számokkal be lett bizonyítva, hogy e híres alkotás, csak deficitet hozott az állam konyhájára és pedig igen nagy deficitet!

Nem jól eshetett az ingerlékeny természetű kegyelmes urnak, — semmi esetre az —, hogy őt, a hatalmas, vas minisztert még holmi — skriblerék is megmerészeltek támadni; sőt, hogy egyedül e skribler népségben van meg az a páratlan erkölcsi bátorság, hogy szemébe merje vágni a hatalma tetőpontján álló, mindenekfélte és rettegett, — dölyfös — nagy urnak hogy: »uram te tévedtél és alkotásod nem egyéb, mint egy szerencsétlen spekuláció, melynek kisérője csak a bukás lehet!«

Ezen szemébe vágott igaz vádat még sem szenvedhette, hallgathatta el — csak úgy simán a — nagy ur, hanem mivel azokat megczáfolni — nem tudta, hát ez igaz vádak terjesztőjét, a fentnevezett hirlapot akarta megsemmisíteni.

A jog, a törvény azonban a »Magyar Hirlap« mellett volt, tehát neki a törvényrének, az ország hatalmas miniszterének — jogtalansághoz, a törvénytelenességhez kellett folyamodni, ha csak bosszuáló tervét kiakarta vinni.

Hatalmas és dölyfös hangon irt »ukázbanc« tiltá meg a vasutak újságelárusító személyzetének, hogy ezután a fentnevezett lapot — árusíthassák. De ez erőszakos rendelet sem használt, mert a lap szerkesztősege, — melynek joga volna a sajtó törvények alapján lapját bárhol és bármikor elárusítani, — más költségesebb segítséghez folyamodott. Nevezetesen a lapot utazói által a pályaudvarokon ingyen osztogattatá az utazó közönségnek. Az

finomságu esőcselék között nem ritkán lehet látni egy-egy nyalkán kicsipett uracsot is, bizonyára kalandok után hajhászik e piszkos helyen, hol a szépen viruló hebron rózsák szerelmüket bocsátják áruba.

Hagyma és pálinka gőzök terjengenek, orruk által nagyon is megérezhetők mennyiségben, a ragályos miasmáktól hemzsegő, egészségtelen légkörben. Romlott itt minden, levegő, test és lélek. A pokol előtornáca ez a hely.

Érdekes látni ezt a sok tipikus alakot, mely itt az éjszakai boszorkány-vásárra összegyűl.

A kifestett arczu és arczatlan »Phryne« szomszedságában ott áll szemlesítve a mestersebben még gyakorlatlan, kezdő hajadon...

— Ezen a bűn-fertőjében hempergő alakok nem mernek a nap villanydus szemébe belepillantani, egyedül az álmos képű holdvilággal van bátorságok kaczerkódní, miért is csak naplemente után bujnak elő bűnfészkeikből.

Arany lánczos s gyémánt gyűrűs »zsidó urakkal« is találkozhatunk a felső aláhőmpölygő zavaros néparban. Ezeknek ugyan nem itt a lakásuk, de szívük — legalább es-ténként — visszahuzza és visszahozza az ősök

hajlékaihoz, hol minden lépten-nyomon drága s régi emlékeket láthatnak.

Egyik szűk sikátorában például ott találjuk a több száz évek terhe alatt roskadozó, híres »Ó-zsinagógát«, melynek rejtelmes felhomályában annyi bölcös és híres rabbinusa a prágai zsidóknak, hirdette a talmud rejtelmes tanait...

Vannak e rideg, magas és ódon, középkori házak között számos olyanok is, melyekben a zsidóságnak nem egy világszerte híres embere látott első napvilágot...

Hej nagyszerű, de borzalmas történeteket tudnának nekünk e — régi falak elbeszélni, ha valami isteni csuda szólásra bírná őket. Az öreg ghetto szolgáltatna elegendő anyagot mindahoz, mit a költészetben szomorú vagy vigjáték, dráma vagy tragoedia nevek alá foglalnak össze.

Feldühödött és fanatizált néptömegek hány-szor rohantak e szűk utcákon fel és le — halált kiáltva, a sokszor bűnös, de a még — többször meg egészen ártatlan zsidóság fejére!

Vér folyt itt. A bűnös vére elvegyült szépen az ártatlanéval. De vessünk fátolt a komor multra és térjünk át a sokkal vigabb jelenre, mely épen egy jól kifejtett, kaczkias,

epés természetű kegyelmes urnak azonban ez nem tetszhetett, mert egy legújabb ukázában azon parancsának adott kifejezést, hogy a »Magyar Hírlap«-ot még — ingyen sem szabad elajándékozni, osztogatni a pályatestek területén. Rendeletében azt is kifejezte, hogy ha mégis volna oly vakmerő férfi, ki a — felsőbb tilalom ellenére is — merészkedne a »Magyar Hírlap«-pal az utazó közönséget ingyen megajándékozni, azt minden kimélet nélkül, zsandár vagy rendőr hatalom igénybe vételével le kell tartóztatni!

E zsarnokoskodó rendeletet, mely a sajtószabadságot arcul üti, csakugyan — foganasították szombaton délelőtt a budapesti központi állomás pályaudvarán, hol a »M. Hírlap« egyik emberét, ki a lapot ingyen osztogatta, e működésében csakugyan rendőrileg megakadályozták, sőt a rendőrséghez be is kísérték. Ehhez már nem kell kommentár, már ez valóban oly hatalmaskodás, minőt csak a muszka miniszter tenne meg.

Baross Gábor, ki oly szűkkeblű és szűkmarku agyongyötört hivatalnokaival szemben, másnak sem engedi meg, hogy bőkezűséget tanúsítson s eljárása, melyet a »Magyar Hírlap« irányában tanúsított, nemcsak felháborító, hanem egyuttal nevetséges is, mert hiszen az ajándékozást még eddig sehol sem tiltották meg s valódi jótétemény az utasokra nézve, kik a Baross csiga lassúságu vonatán haladnak, há unalmuk elűzésére ingyen lapot kapnak. Tehát még köszönet illette volna meg a »Magyar Hírlap«-ot, nem pedig ily drakói rendelet, melylyel Baross egyáltalában nem szaporította babérait!

A képviselőházban e miatt különben interpellálni fogják a vas-minisztert s valóban el sem tudjuk képzelni, hogy milyen mentséget fog találni eljárása számára?!

BELFÖLD.

Az állami költségvetés, mint a magyar kormány felhivatalos értesítője, a bécsi »Pol. Korr.« jelenti, a legapróbb részletekig ki van már dolgozva. A költségvetést, mely csekély fölösleggel zárul, e hónap 8-án terjesztik a képviselőház elé. Közvetlenül azután a pénzügyi bizottság is megkezdi tanácskozásait, úgy, hogy jelentését még a delegációk összeülése előtt a képviselőház elé terjesztheti.

zsidó lányka személyében közeledik felénk . . . Milyen hamiskásan mosolyog és mily csábosan kacsingat . . . Jól tudja a kis hamis, hogy nagy, olajbarna szemében oly vonzó valami rejlik, minek a férfi-nem soha sem állhatott ellen. . . »Á z s i a s z e m e i e « ezek, mint a láng lelkű britt költő Byron, valamelyik — nagy művészen dicsérőleg említi. Csodaszépek is ezek a szemek, hanem nézésük oly veszedelmes, mint a mérges kigyóké, megigéz és megver. . .

Miután tehát a vidámságtól sugárzó jelent kebiünkre öleltük, kielégülten siethetünk tovább a sötét falak árnyában, mert sötét van itt, sötétebb, mint a legsötétebb Áfrikában, szóval valódi egyiptomi sötétség.

Nap, hold és csillag-világ fénye nem igen hat ide le a szűk sikátorok sötét mélyébe, más világító szerről pedig a prágai nemes tanács e helyen nagyon sehoggy sem gondolkozott.

Bagoly ijeszteni ugyan egyik-másik sikátor sarkán ott pislákol egy árva gázlampa szerény világa, de az kevéssel több a semminél. Tudják a város atyái nagy bölcsen, hogy a szerelmes szívek sötétben is megtalálják egymást. Minek oda mesterséges lángok, hol az izzó szívek maguk is világítanak.

Az utcák tömege ama »kauderwelsch«

Irányi Dániel Békésen vasárnap a városbáza nagytermében a nagy számmal megjelent választóközönség roppant lelkesedése közt tartá meg beszámoló beszédét. Visszapillantván a lefolyt ülésszak eseményeire, kiemelte a függetlenségi párt nehéz harcát és fényes győzelmét az államosítás kérdésében. Különös lelkesedést keltett beszédének azon része, melyben óhaját fejezte ki, vajha az elszakadtak ismét egyesülnének a függetlenségi és 48-as párttal, közös harcra, a közös cél érdekében. Beszédének befejező részében az alföldi munkás-kérdéssel foglalkozott.

Hazafias ruthének. A Felvidéki Szemle írja, hogy a Makoviczáról és a szomszédos Zemplénmegyéből kivándorlott ruthének a távolban is szerető szívvel gondolnak az elhagyott hazára. Egyre másra küldözgetik Amerikából a leveleket, a melyekben arról kérdezősködnek: igaz-e, hogy háborunk lesz a jövő tavaszon az oroszszal. Mert ha igaz volna, mondják a jó ruhének, mindnyájan hazasietnek, hogy megvédjék az édes magyar hazát.

A toloncz-ügy — elvégre szabályoztatni fog. Az erre vonatkozó tervezet már elkészült és a belügyminiszteriumban sűrű tanácskozásoknak tárgyát képezi. Valószínű, hogy még az ideai költségvetési vita alkalmával fog letárgyalatni.

KÜLFÖLD.

Szerb miniszter válság. Az ellenzéki lapok jelentése szerint Nikolics kultuszminiszter beadta lemondását, mert a püspöki zsinat másodszer is Stokics Milutint, a kormány által már egy ízben visszautasított főpapot ajánlotta a zajesári püspöki székre. A kormánykörökben azonban határozottan tagadják, hogy a miniszter lemondani szándékoznék.

Gladstone ismét beszédet mondott a Salisburykabinet ellen. Az agg pártvezér Newcastleben egy pártgyűlésen szónokolt s azt mondá, hogy az ország gyengeségének oka és nehézségeinek forrása Egyiptom megszállása. Örvendene, ugymond, ha Salisbury rendezné az egyiptomi kérdést, ez azonban min'enesetre oly feladat, melyet Salisbury előreláthatólag utódainak fog átengedni. A nyolcz órai munkaidőt illetőleg Gladstone kijelenté, hogy a munkásoknak nagyobb számban kellene képviselve lenniök, mielőtt a nyolczórái munkaidőt követelhetik. A munkások jól tennék, ha e kérdést minden irányban még tovább megfontolnák.

zsidó nyelven hábrál, melynek képzéséhez a két világrész — Ázsia és Európa legtöbb népeinek nyelvei adták legbadaarabb szavaikat, illetőleg szótörzseiket. A be nem avatott laikus könnyen azt gondolhatja, hogy valamely bábeli zsbivásárban van.

Egyszóval, a ki Prágában volt és estve nem látogatta meg a »ghetto«-t, vagy másként »Judeustadt«-ot, az sokat vésztett, mivel nem látta az aranyos Prága egyik nem ugyan legszebb, de mindenesetre — legérdekesebb részét. Érdekes ezen városrész, mert az ábrándozni tudó lélek a csak gyéren bevilágított, több száz éves falak árnyában a misztikus középkorba álmódhatja magát vissza.

Gondolatok.

— A nő inkább nagylelkű, mint igazságos, mert hát nagylelkűnek nem muszáj lenni.

Az évszakok a nő számára csak divat kérdését képezik.

Az ostobaság utolsó sánca a néma nevetés.

Fölhívás előfizetésre.

A negyedik évnegyed elején szives bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetések megújítására.

Lapunk, mint a debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye, hiven szolgálja a függetlenségi eszméket, valamint e város és vidékének közügyeit is. Azt a missziót, mely lapunkra, mint észak-keleti Magyarország egyetlen ellenzéki lapjára várakozik, hiven és becsületesen igyekszik betölteni s kitűzött irányától se jobbra, se balra el nem tér.

Programmunkat bővebben fejtegetni fölösleges. Huszonhárom küzdelemteljes év áll a »Debreczen« háta mögött s e hosszú idő alatt mindig az igazságot, a bátor szókimondást s a valódi közérdeket szolgálta lapunk, mely kipróbált, meghitt barátjává vált az olvasó közönségnek.

Lapunk előfizetési ára:

Egy évre . . . 10 frt.
Fél évre . . . 5 frt.
Negyed évre . . . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt.

Az előfizetési pénzeket kérjük egyenesen Szinay Gyulához (kiscsapó-utca 383. sz.), lapunk főszerkesztőjéhez s kiadójához küldeni.

A „DEBRECZEN“
szerkesztősége és kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

* **Vértanuk emléke.** A magas ablakok színes üvegén át rezegve száll be a napsugár a templomba — megaranyozva a misét mondó pap fejét, ki monoton hangon mormolja imáját a templomba begyűlt buzgó hívek elé. Az orgona zengő hangjai elvegyülnek a dalárok csengő énekével, s felszállanak a szállongó tömjénfüsttel az eget urához, ki is mennyei trónusából szeretettel tekint alá a hívekre, kik összegyűltek itt áldozni a multak dicső és borzalmas emlékeinek. Keblünkben sohaj száll az ég felé, az emlékezet megragadja szívünket, szemünk könnybe lábad és imádkozunk azon nagyokért, azon halhatatlan felistenekért, kiknek emlékére ma a róm. kath. templomban oly szép, oly ünnepélyes gyászmise tartatott. Az oltár előtt fekete posztóval bevont sarkophag volt felállítva, nemzeti színű zászlók, fényesen lobogó gyertyák és a »13 vértanu« gyászkeretbe foglalt arcképe diszitették azt. A templom zsufolva volt. Fialat és öreg, vihar-edzette arczokat láttunk ott eleget, hanem a multak emlékének áldozó csoportban városunk nagyjai közül csak igen keveset láttunk, pedig nekik is itt lett volna a helyök, hiszen ök is dicső honvédek voltak e g y k o r o n ! A gyászemlék két oldala mellett a 13 egyenruhás honvéd sorakozott és fent a kórusban a város lelkes dalárdistái énekelték lelkes, busonló, hazafias dalokat.

* **A »Csokonai kör«** irodalmi szakosztálya ma d. u. 5 órakor e keresk. ifjak önk. egyt. helyiségében ülést tar. Targy: Felolvasások előkészítése.

* **Jelenségek a nap felületén.** Az ideai év csillagászati adataiban a nap felületén észlelt elváltozások nagy számmal szerepelnek. Párisban, június 14-én Trouvelot csillagász a nyugati napkorongon, világos sárga foltot látott, mely lángnyelvként emelkedett ki a nap koro-

nájából. A spektroszkoppal való vizsgálat azt derítette ki, hogy a jelenség egy kitörés központja volt, mely 2-3-nyire dobálta föl a lángnyelveket (tehát mintegy 5000-8000 mértföldnyire). A lángnyelvek később izzó szálakká vékonyultak s még messzebb nyuladoztak ki az ürbe. A következő napon a kitörések még hevesebbek s a lángnyelvek látszólag még magasabbak voltak. Hasonló jelenséget észlelték augusztus 2-án délután Berlinben, az Uránia-esillagvizsgálóban.

*** Polgármesteri jelentés.** Debreczen szab. kir. város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését, a polgármester előterjesztett, múlt havi jelentését a következőkben adjuk: A rendőrség letartóztatott lopásért 12, gyújtogatási kísérletért 1 és rendőri kihágásért 125 személyt. A városból kitolonczoltak és kiutasítottak 57 csavargót. A rendőrfőkapitányság, mint ipariügyi hatóság 28 egyénnek adott ki ipariügyi igazolványt. A katonai létszám volt összesen 2065 ember és 441 ló. A lakosság által állami adó fejében befizetett: múlt évekről 10,605 forint 99 kr, folyó évről 21,082 frt 68 kr, késedelmi kamat 1,182 frt 68 kr, összesen 33,871 forint 35 kr, utadó czímen 11,323 forint 76 kr folyt be. A községi bírósághoz 414 panasz érkezett be, melyből 407 intéztetett el. — N e p e s e d é s: Született a város bel- és külterületén élve 92 férfi és 94 nő, összesen: 186, kik közül hely. hitv. 69 férfi és 70 nő, — s minden 1000 lakosra 3.26% esett. Halva született 6 férfi és 8 nő. Meghaltak összesen 143-an, kik közül 70 férfi és 73 nő; esett 1000 lakosra 2.51%. A születések 43 esettel multak felül a halálozást. — Rendkívüli haláleset volt öt úgy mint: 4 öngyilkossági és egy véletlen baleset által okozott. A kórház betegforgalma volt szeptember hóban 84 beteg és október elsején a kórház betegeinek létszáma 94 lett. Az iskolák tisztasága és a gyermekek egészségügyi állapota kielégítőnek találtatt.

*** A vásárból.** Addig is, míg a vásárbíró részéről megkaphatjuk a jelenlegi vásárról szóló hivatalos jelentést, közöljük, hogy sertes igen sok hajtatott fel, de ára nem volt; ellenben a szarvasmarha, melyből szintén sok hajtatott fel, jó áron kelt.

*** Lopott portékák.** Tegnap egy námasi asszonyt kísérték a II. kerületi kapitánysághoz, az asszonyt lopással vádolta egy kereskedő. A letartóztatott asszonyt megmozdították, s szoknyája alól több felöltőt, s más apróságokat szedtek elő. A vizsgálatot megindították a tolvaj asszony ellen.

*** Börtön vizsgálat.** A börtön vizsgáló bizottság gróf Degenfeld József főispán elnöke alatt átvizsgálta az ügyészségi és városi börtönöket, mindent rendben találtak.

*** A költöző oláh agitator.** Laczfaluból írják az »Ellenzék«-nek, — hogy bár a laczfalusi templom építéséhez rubelek is járultak, országos gyűjtéseket is eszközöltek, melyek rendjén innen onnan százasok is potyogtak a tábla, a diszes, a kupolás, a feliratos oláh templom építésének költsége kamatra vett pénzekből épült a melyek törlesztésével a laczfalusi oláhok vannak megterhelve. E miatt a bocksoros és mezillabos egyház tanácsos urak most prüszkölnek, mert javaik a mik nagy értéket amugy sem képviselnek, dobra kerülnek nem sokára. A templom szenteléssel kapcsolatosan rendezett nemzetiségi izgatások s az azokat követő dinom dánomnak, gabonapálinka fogyasztásnak, mamaliga és bagó rágasnak, hamar bekövetkeztek a számon — bánom napjai. A tartózkodások nyüge ólom súlylyal nehezedik a pap és a hivek közé. Lukács László készül oda hagyni szeretetét, faluját kupolás templomával, egyháztanácsosaival és hü népével együtt, kik azt mondják a patru pap eltávozásának hírére: duteye le d . . .

*** A debreczeni tornaegylet** folyó október hó 11-én délelőtt 11 órakor a torna teremben évi rendes közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárnyak: 1. Evi jelentés. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Költségvetés és költség előirányzat. 4. Tiszújítás. 5. Indítványok. Debreczen 1891. október 6. Tisztelettel az elnökség.

*** Dalestély.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre október hó 10-én, szombaton a »Margit« fürdő disztermében Rácz Károly zenekara közreműködése mellett zártkörű dalestélyt rendez. Műsor: 1. »Nemzeti zászló« Hubertől, Rácz Károly zenekara kísérete mellett. 2. »Népdal egyveleg« Szentirmaytól. 3. »Virágnak mondanálak« Weit-től. 4. »Károly mellett« népdal N. N.-től. 5. »Király induló« Hubertől, Rácz Károly zenekara kísérete mellett. Kezdeté fél 8 órakor. Belépti díj személyenkint (a helyi vasut bejveteli díjával együtt) 60 kr. Az elnökség.

*** Tolvaj inasok.** Egy csapat csizmadia inas, kiket gazdáik a vásártéren felállított sátraik és portékáik őrzetére hagytak vissza az este a vásárbán, nagyon fáztak, mert — állítólag — tűzrevaló keresése végett elmentek fát keresni, lopni. Találtak fát is, gyújtottak tüzet is, de egyszersmind e boldog est emlékére egy bádogkereskedő áruhelyéről több rendbeli bádogedényeket tulajdonítottak el a szurkos kezű ifjak. A rendőrség az egész bandát pártfogásába vette.

*** A nagy szaporaság.** Belényesen nagy lehet a szaporaság, mert ott a torony gömbjének is akadt a kője. A református torony gömbjébe ugyanis egy számos, millió tagból álló négy család költözött be.

*** Tolvajfogó medve.** Bácsmegegyében, Ráczkőzárón történt ez a felette mulatságos história: Medvetánczoltató járt a faluban: szállást csak nagynehezen tudott találni magának s különösen medvéjének. Végre mégis befogadta a veszedelmes fenevadat egy odaváló gazdaember s ennek a házában bekvártélyozták a medvét egy disznóólba. Ejjel egy pár környékbeli tolvajnak malacpezsenyére fájt a foga. Véletlenül épen a medve szállásán kezdtek meg az éjjeli látogást. Egyikük bemászott a disznóólba s egy irtalmatlan farkóbottal nőgatni kezdte a hatalmas »hizott disznót«, mely egy darabig csak békésen feküdt, de aztán dühösen felugrott és átnyalábolta az udvariattlan éjjeli látogatót. A tolvaj, ki ilyen természetű disznót még soha sem látott, szörnyen megrémült és jajveszékelnéi kezdett. A nagy lármára kirohant a háznak és a medvének gazdája s nagy nehezen kiszabadították a tolvajt a medve karjai közül. Mikor ez megtudta, hogy micsoda disznóval van dolga, még jobban megrémült, úgy, hogy eszébe se ötlött a tolvajság letagadása.

*** Csodabogár.** A múlt hóban egy B. J. nevű nagyváradi lakos Ő felségéhez a következő írásbeli folyamodványt nyújtotta be: »Dicsőségesen Uralkodó Fenséges I-ső Ferencz József mint m. kir. Alóirott fenséged előtt alázattal esedezve mint az V-ik Fenséges Ferdinánd alatt szolgálva, az idei mellékelt elbocsátási szolgálati szerint 12 év 3 hó és 21 napig szolgálva. Tudva az, hogy fenséged ezen szolgálati időm alatt, mint fenségednek alól valója esedezve. — Oberstereim voltak Bro Burics Gróf Pál, Gróf Pálfi. — Felkérve fenséged mint egy szerencsétlenül jártatt párt fogás alá venni. Fenséges a tvalója B. J. E szépen megszerkesztett folyamodványra a Cabinet irodától azon határozat érkezett le, hogy B. J. ügyét a város szabályszerű tárgyalás és vizsgálat alá vegye, s ha csakugyan szegénynek bizonyul, bizonyára pénzeglylyel fogják támogatni.

*** Elvesztett pénztárca.** Jó külsejű falusi ispan. Bejött a vásárba, sok szerencsével eladta a vásárba behajtott marhát. Sok pénzt kapott. Erszénye egészen degesz volt a jóféle, zsiros, nagy bankóktól. A vásárból bejött a városba, egy és más apróságot vásárolni. Bement egy boltba, a hol fizetés alkalmával kitétte zsebéből az értékes erszényt, elment s ott felelte a boltban. Majd mikorra már visszatért és kereste a pénzt, nem találta azt. Lába kelt, valaki pártját fogta. A vizsgálatot ez ügyben is megindították.

*** Alkalmazást keres.** Egy bármely irodai teendőkhöz jártas fiatal ember alkalmazást keres. Bővebbet e lap szerkesztőségében.

Eladó bilincsek.

(- p.) Rozsdás bilincsek hevernek a város háza udvarán. . . .

A napjátszi sugarai sem aranyozhatják be ezen rozsdamarta, sötét szerszámokat, melyekhez a

véres korszak emberei annyi sok ártatlant fűztek a vérben furdott bűnös, rablógyilkos mellé.

Sulyos, nehéz bilincsek ti valatok mindig a durva erőszak legjobb eszközei, melyekkel egyaránt le lehetett nyügözni egy a puszták bujdosó betyárját, mint a szabadság apostolait!

Mert voltak olyan idők — és még nem is olyan régen — mikor még a szabadság gondolkozás híveire épügy bilincsek és sötétbörtön, sőt akasztófa vártak, mint arra az utonálló, fosztogató, fenevad természetű, gazbetyárra, a ki vad lelke szenvedélyétől ösztönözötve rabolt, gyilkolt és gyújtogatott . . .

A hazafi, az érző szívű ember ökle össze szorul a dühtől és a keblét szakgató kínos fájdalmak, emlékek érzetétől, mikor ama bilincsekre gondol, melyeket jelenleg Budapesten a 48-as kiállítás »gyász szobájában«, a vértanuk szobájában, lehet látni, s melyek legvittebb tábornokainktól, hős véreinktől rabolták el az ember legdrágább kincsét a szabadságot!

Küzdöttek a szabadságért és börtön, bilincsek, bitó lett jutalmuk, e nagy, e páratlan hérosoknak. Fátlyolt e sötét emlékekre, melyek csak könyeket, igaz könyeket csalhatnak szemünkbe . . . Hiába csörgetjük itt a bilincseket és hiába áltatjuk magunkat mert a kéz befogott 3 vagy 4 kiló sulyu nehéz bilincs s az itt heverő, halomba rakott bilincsek csörgése nem hozhat átkot a zsarnokság fejére, mert azok által csak gyilkosok, rablók, a rossz emlékü Huszti, Vig Jóska, Lengyel és társaik voltak lebilincselve. Mindenesetre érdekes emlékek tapadnak e rozsdás bilincsekhez, melyeket most az ügyészség mint divathóból kiment tárgyakat szabadkézből akar elárvereztetni. Azt hisszük ez esetben malitia volna tőlünk azt kívánni a leendő vevővel szemben, hogy csak viselje azokat békével.

Irodalom és művészet.

Jubiláló akadémikusok. A magyar tudományos akadémiának három kiváló tagja: Vay Miklós báró, Hunfalvy Pál és Pulszky F. felszázados akadémiai tagságának jubileuma alkalmából az elnökség elhatározta, hogy a jubilánsokhoz üdvözlő iratot intéz. E határozat kerestülvitelével egy küldöttséget bizott meg, a melynek tagjai Eötvös Loránd báró vezetése alatt, Fraknoi Vilmos második elnök, Szily K. főtitkár, Gyulai Pál és Pauer Imre voltak. A küldöttség vasárnap d. e. járt el megbízatásában, mindhárom ünnepeltnek üdvözlő iratot nyújtott át.

Külömfélék.

Kossuth Lajos monoki szülőházának legújabb fényképét küldte be a szabadságharc emlékeinek kiállításába Grósz Adolf szendrői földbirtokos. A képet mint amateur fényképész ő maga készítette. Kossuth szülőháza most is tisztartó-lakásul szolgál. E fénykép annyiban különbözik a régiebb rajzoktól, — hogy most a ház ablakai előtt fák és táviró oszlopok emelkednek. A háznak nevezetessége nincs megjelölve. Évek előtt gyűjtés folyt Kossuth szülőházának emléktáblával való megjelölésére, de az emléktábla felállítása eddig akadályokba ütközött.

A Gotterhalte Fiumében. A király nevenapjának előestéjén a városi zenekar szerenádót rendezett a Gotterhaltet játszotta. Ez mindenesetre különös dolog, mert: 1., Fiume magyar területen fekszik. 2., Zichy Ágost gróf a kormányzó, magyar királyi tisztviselő és 3., a magyar város zenekara valamivel kevésbbé gyűlölt himnuszt is eljátszhatott volna. Így nagyon is érthető, hogy a loyális »Kundgebung« felháborodást keltett a fumei magyarok közt.

Megölt francia tiszt Oroszországban Pétervárról írják a következőket: Azziai Oroszországból szomorú jelentés érke-

zik. A nap öt jei gy A nap indul a hajó nyomó város meggy hiszik, áldozat

A »Buc

ter ált

tárgyáb

jos kur

négy ü

szakasz

amely

sát tart

amint a

tolvajlá

zé mint

tosabbá

lopások

mellett

sal elké

hanem

biró a

kély tar

nösen a

esetekb

öt évi f

havi bö

zés az

páson k

jobb sz

2118.

1891.

Árver

A

könyvi

regha

és jár.

32. sz.

számu

verést

tási ár

jelölt

napján

nál meg

állapit

Ár

gatlan

óvadékk

letenni.

H.

S

Az

beszéd

tén dem

miniszte

hosszab

gróf tán

ellen fel

niczky k

a párt r

bátorító

engedje

lyet az

A jelene

ságot tet

valóban

bön lévő

zik. A „Villars» francia ezirkáló hajó néhány nap óta Wladiosztoknál horgonyozott, s tiszjei gyakran tettek kirándulásokat a környéken. A napokban egy Ronsselot nevű tiszt egyedül indult sétájára s miután másnap sem érkezett a hajóra vissza, a parancsnok rosszat sejtve nyomozást indított utána. A fiatal embert a várostól néhány kilométernyire levő erdőben meggyilkolva és kirabolva találták meg. Azt hiszik, hogy Ronsselot tatár rablóknak lett áldozatává.

TÖRVÉNYSZÉK

A büntetőtörvény módosítása.

A »Bud. Corr.« jelentése: Az igazságügyminiszter által a büntetőtörvénykönyv módosítása tárgyában összehívott enquéte, Daruváry Alajos kuriai másodelnök elnöklele alatt eddig négy ülésben letárgyalta a novella-tervezet öt szakaszát. A büntetőtörvénykönyv 336. §-a, amely a minősített lopások esetének körülírását tartalmazza, lényegileg úgy fogadtatott el, amint a törvényben foglaltatik, csakis a zsebtolvajlás vétetett fel a minősített lopások közé mint új eset, a betörés fogalma pedig pontosabban körülíratott. Ellenben a minősített lopások büntetéseinél határozottan az enyhítés mellett nyilatkozott az enquéte. A bemászással elkövetett lopás ezentúl nem fegyházzal hanem börtönnel büntetnének s ily módon a bíró a legenyhébb esetekben leszállhatna csekély tartamu fogházra. Nagy fontosságú különösen az a határozat, hogy mindazokban az esetekben, midőn a büntetési tétel maximuma öt évi fegyház, a végső minimum az eddigi hat havi börtönré szállíttassék le. Ez a rendelkezés az általános részbe vétetnék fel és a lopáson kívül is számos cselekményre nézve lejjebb szállítaná a büntetési tétel minimumát.

2118. tk.
1891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szoboszlói kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kádár János végrehajtonak Tóth Sára Kádár Ferenczné végrehajtonak szünetelt elleni 120 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtonak ügyében a szováti 32. sz. tjknyvb. A + 1. alatt foglalt 28. h. számú 25/b. sorszámú ház és udvarra az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi október hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor Szovát község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni.

H.-Szoboszló, 1891. augusztus 15 napján.

Lengyel,
kir. járásbíró.

Legujabb.

Szapáry Apponyi ellen.

Az Apponyi gróf jászberényi beszámoló beszédére a kormánypart vasárnapi értekezletén demonstrációval válaszolt. Szapáry gróf miniszterelnök mint a kormánypart vezére, hosszabb beszédben nyilatkozott az Apponyi gróf támadásaira, visszautasítva a kormánypart ellen felhozott vádakot. Erre azután Podmaniczky báró pártelnök tett Szapáry gróf előtt a párt nevében bizalmi nyilatkozatot, egyúttal bátorító szavakat intézett a párthoz, hogy ne engedje magát leterletetni arról az utról, melyet az ország érdekében lévőnek ismert fel. A jelenet állítólag igen lelkesült volt s bizonyítást tett arról, hogy Apponyi és Szapáry közt valóban vége minden barátságának, s a küszöbön lévő háboruszkodásokra erősen tüzelik a

harcos feleket. Szapáry beszédét a pártelnöki sajtóiroda révén jónak látták nyilvánosságra hozni: ezzel dokumentálván azt, hogy a tüntető formában újból pártvezérnek deklarált miniszterelnök nem annyira a pártértekezlethez, mint a választó közönséghez beszélt, röviden szólva, kényes pozíciójában egyszerűen korteskedik. A vezérségnek ez az erős hangoztatása különösen érdekes a Tisza Kálmán nagyváradi beszéde után, a mely arra vall, hogy most a kormánypartnak legálábbis két vezére van. Szapáry gr. ép oly ki-méletlen volt Apponyi gróffal szemben, mint a milyen volt Apponyi, a mikor ő róla beszélt. Szinte szenvedélyes gyűlölet keserűsége nyilatkozik meg abban a leplezetlen személyeskedésben, a melylyel Szapáry gróf beszédét bevezeti. Azt mondja Apponyiról, hogy egész politikai pályáján csak a szónoklásban nyilvánul az ő tevékenysége s a hatástalanul maradt szónoklatokon kívül, működésének és alkotó erejének nyomát nem találhatni sehol. Igen élesen beszélt az Apponyi politikai következetlenségéről s azután hozzáteszi, hogy »az ilyen itéletre, legyen az kártható, vagy dícsérő, nem nagy súlyt lehet fektetni.« Érdekes jelenség a miniszterelnök beszédében az, hogy az Apponyi gróf politikai következetlenségének bebizonyítására a legelső és legfőbb argumentumot abban találja, hogy Apponyi a volt miniszterelnököt, »a ki nézeteit és felfogását illetőleg semmiképp sem változott, dícséri és magasztalja.« Az éles, — polemikus hangon tartott beszéd során a miniszterelnök czáfolgatja a kormány és pártja ellen felhozott ama három vádat, — hogy az nem képviseli a nemzet akaratát, hogy személyes politikát követ és pedig jelenleg személy nélkül; végre, hogy a kormánypartnak nincs más czélja, — mint az önfentartás. Mindazokat az argumentumokat, — miket a miniszterelnök itt felhozott, többször hallottuk már tőle is, — hivatott is, sajtójától is. Beszédének nem is annyira a tartalma érdekes, mint maga a nyilatkozat ténye, a mi bizonyítja, hogy az Apponyi által oda dobott keztyűt Szapáry gr. fölvette s hogy a kormánypartnak is erős szükség van a tüzelő szónoklatokra.

Óriási tüzvész a fővárosban.

Gregersen vállalkozónak óriási fatelepe vasárnap éjjel teljesen leégett. A kár többre megy fél milliónál.

A bohéme-világból.

Egy írói társaságban nagyban szólnak, szapulják a lapkiadókat, elmondják őket e — »szegény-gazdag« embereket mindennek, csak jóknak nem. »Utóvégre mi szükség is van e — szipolyokra«, jegyzé meg egyik kezdő kolléga, »hisz ugy sem dolgoznak a lapba — s e m m i t s e m ?«

— Hja barátom, mondá a másik, csak hogy náluk nélkül a lap a lap — nélkül ült volna.

Egy némelyik lapkiadó megérdemelné, hogy munkatársai megíncseljék, mert csak annyit fizet nekik, miből egy tálcen csere is alig telik. Persze, hogy ezt a rémes szójátékot is egy hírlapíró kolléga rögtönözte és pedig hónap — utólján.

— Én nem tudom, hogy mért oly büszke ez a Hermányos bácsi arra, hogy neki van Debreczenben a legregibb ujságja?! jegyzé meg egy újdondász, »hisz én restelleném azt!«

Finom szivarokkal telt tárczát nyújt a Miska főpinczér a szórakozott riporter elé és kérdi tőle:

— Milyen szivart tetszik parancsolni?

— Ah — ugy?! szivart? no hát adjon egy — potya szivart!

Egy színész társaságban azt a szellemes kérdést veti fel H. író társam, hogy:

— Szerethet-e egy nő egyszerre két férfit?

Rövid gondolkodás után közbe szól egy kis kotnyeles színész: — Szerethetni nem szerethet, de igenis — megcsalhat!

Avval dicsekszik egy este a Vilmos papa vendéglőjében egy álszemérmes fiatal ember, hogy ő mily nagy barátja az ártatlanságnak!

— Igen, szól közbe csipösen a szép Fenyvessi, csak hogy a — 16 éves, nőnemű ártatlanságoknak!

— Miért kergették ki Ádámot és Évát a paradicsomból? kérdé Verebeczki kollégánktól egy szellemeskedni akaró uri ember.

— Bizonyára mert nem tudták a házbért kifizetni! válaszolt melabus hangon Verebeczki, kinek ép azon a napon mondta fel a szállást házi asszonya.

Azt kérdi a kis Tercsi, a színház egyik kellemes kardalnoknöje barátnéjától a — felkapott Miczitől:

— Nos édesem, milyen udvarlód van most, szóke vagy barna?

— Ah kedvesem, hogy kérdezhetsz ilyet, hisz tudhatnád, hogy én most milyen szolid vagyok!

— Hát talán nincsen egy udvarlód sem?

— De biz van nekem, csak hogy az — kopasz!

A multkoriban a »Fiumé«-ban találkoztam egy rég nem látott hírlapíró ismerősömmel. Kértem tőle, hogy mint van és miféle állásban van jelenleg?

— Hát barátom, válaszolt az öreg, most — egyelőre felhagytam a hírlapírással és butor-kereskedő vagyok!

— Jól megy az üzlet? (Sok butort adtál már el? tudakozódtam kíváncsian tőle.

— Még egyelőre csak a magamét!

(—cz.)

CSARNOK.

„EZEREGY RÖGESZME“.

— Regény. —

Írta: Dumas Sándor.

Fordította: Publik Ernő.

(Folytatás.)

VIII.

A macska, az inas és a csontváz.

A hatás, melyet Ledru ur elbeszélése eszközölt, rettenetes volt, senki, még az orvos sem tudott ellent állni a benyomásnak.

Lenoir igenlő fejbiczentéssel válaszolt; a halvány hölgy visszahanyatlott fejfákosaira s csak mély sohaja árulta el, hogy még él, a rendőrbiztos mélyen hallgatott.

Én figyelmesen jegyeztem meg a baleset minden részletét, hogy alkalom adtán én is elbeszélhesem, Alliette-t s Moullet pedig annyira meghatotta e kaland, hogy eszükbe se jutott, hogy még czáfolgassák.

Végre is Moulle abbé megtörte a csendet.

— Mindent elhiszek, amit mondott — szóla mintegy a közvéleményt tolmácsolva — de hogy fejtli meg a dolgot, kedves Ledru?

— Nem fejtegetek én semmit, én pusztán csak elbeszélni akartam, ennyi az egész; hiszen ha megtudtam volna fejteni, réges régen nem volna már bajom!

— Hiszen az egész dolog nagyon egyszerű! — mondá az orvos — ez az egész nem egyéb egy látománynál! Mindazt, amit Ledru ur elbeszél nekünk a valóság képében, mind-

azt ő tulajdonképen csak látni és hallani vélte. Az eső, a hideg, a sötétség, s általában a környezet felizgatta és megzavarta képzetét. A látomány egy pillanatnyi örültség, mely akkor is megmarad emlékezésünkben, mikor már eltűnt!

— De hát ha nem tűnik el? — kérde Moule abbét.

— Akkor gyógyíthatlan betegséggé válik, melytől csak a halál szabadít meg.

— Volt-e már valaha ilyen betegséggel dolga orvos ur?

— Még nem, hanem ösmerek egy pár orvost, így a többek közt egy angolországit, ugyanazt, aki Scott Waltert Franciaországba való utazásában kísérte, aki kezelte már e betegséget.

— Ez talán beszélt el önnek valamit?

— Igen! Olyan forma ez is, mint amilyent gazdánk az imént elbeszélte, s talán kissé érdekesebb is.

— Amit szintén anyagelviségből fog ki-magyarázni?

— Nagyon természetesen.

— Nem lenne szíves elbeszélni az esetet?

— Miért ne, ha kíváncsiak reá?

— Beszélje el kérem, beszélje! — kiáltották mindnyájan.

— Hát legyen. Az orvost, aki Scott Waltert Franciaországba kísérte, Simpsonnak hívták; az edinburgi orvosi kar legkiválóbb tagja volt, aki a város legnevezetesebb emeléseivel ösmertességben állott.

— E között az emberek között volt egy bíró is, akinek a nevét azonban nem akarta megmondani. Ez volt az egyetlen titok, amit megakart őrizni.

— Ez a bíró, kire ő teljes orvosi gondosságával vigyázott, napról-napra szemlato-mást kezdett elsoványodni, s minden külső ok nélkül mely búskomorságba esett. A család ezért több ízben kérdést intézett az orvoshoz, az orvos kérdésekkel faggatta barátját, de csak határozatlan feleleteket nyerhetett tőle; annyit az orvos már sejtett, hogy valami titok lap-pang a dologban, mit a beteg nem akar el-árulni.

— Simpson orvos végre oly hevesen kezdte faggatni barátját, hogy az szomorú mo-golyal meg fogván annak kezét, így szólott:

— Nos igen, beteg vagyok, gyógyíthatatlanul, mert a képzeletem van megzavarva!

— Hogyan, az ön képzelete?

— Igen, én ebbe bele fogok örülni!

— Dehogyan fog megörülni! Hiszen kérem a tekintete egészen tiszta, hangja nyugodt, ér-ütése rendes.

— Éppen az a legfuresőbb helyzetemben, hogy mindezt jól tudom, sőt bírálgom.

— Hát tulajdonképen miben áll ez az örültség?

— Zárja be az ajtót orvos ur, hogy ne zavarjanak bennünket, én elmoundom önnek.

— Az orvos bezárta az ajtót és barátja mellé ült.

— Emlékezik-e még — kérde a bíró — az utolsó bűnpörre, amelyikben én hoztam az ítéletet?

— Hogyne! A rablógyilkost érti ön, akit halálra ítélt?

— Igen! Nos hát abban a pillanatban, mikor kimondtam fejére az ítéletet, szemei fel-szikráztak, s ökleit fenyegetve emelte reám; a kivégzés napja után felkeresett a bakó s azt újságolta, hogy az elítélt kivégeztetése előtt megátkozott: »majd eszébe fogok én jutni hol-nap hat órakor!« — mondá.

— Én ezinkostársai bosszujára gondoltam, s ezért egy kétesövű pisztolyt az asztalra téve, bezarkóztam szobámba.

A kandallón az óra hatot ütött. Bár egész nap az a fenyegetés foglalta el minden gondolatomat, az utolsó óra ütésig, egy sajátságos

doromboláson kívül, melynek okát nem ösmertem, semmi rendkívüli sem történt.

Körül pillantottam, s egy nagy fekete tűz-vörös petytyes macskát láttam magam előtt. Hogy került ide ez az állat, nem voltam képes megfejtetni magamnak, hiszen az ajtók és az ablakok egész nap be voltak zárva. Lehet, hogy még reggel surrant be a szobába.

Csengettem a szolgának, de nem tudott bejönni, mert az ajtók belülről be voltak zárva. Én az ajtóhoz siettem és kinyitottam neki. — Említettem előtte a fekete macskát, mely ugy eltűnt, hogy hiába való volt minden keresésünk. — Aztán nem is törődtem tovább az egész dologgal. Mult az est, jött az éj, majd a regg, a nap is telt, míg egyszer csak hatot ütött az óra. E perczen dorombolást hallot-tam újra, mire megjelent a tegnapi macska.

Most kapta-fogta magát és felugrott az ölembe.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Október 5-én. Buza tavaszra 10'68 pénz 10'70, őszre 10'33 pénz, 10'35 áru. — Tengeri 1892 máj.— jun. 5'62 pénz, 5'64 áru. Zab tavaszra 6'04 pénz, 6'06 áru, őszre 5'88 pénz, 5'90 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 14'70 pénz, 14'80 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csaruk jelentése.

Oktober 3.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgron felüli súlyban) ———— 2) Öreg közép (páronként 300—400 klgr-súlyban) ———— 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli súlyban) 46.—47.— 4) Fialat közép (páronként 251—320 klgr, súlyban) 48.—48.50— 5) Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő súlyban) 50.—50.50 II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgron felüli súlyban) ———— 7) Közép (páronként 220—280 klgr, súlyban) ———— 8) Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő súlyban) 49.—50.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgron felüli súlyban, 46.—47.— 10) Közép (páronként 220—260 klgr. súlyban) 46.—47.— 11) Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő súlyban) 47.—48.— Sertés létszám: októb. 2 napján volt készlet 135,299 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés ———, malacz (4—11 hónapos korban) elhajtatót 246 db.

A rajnai lazaczenyésztes főgond-ját képezi a folyammenti kormányoknak. A németalföldi kormány segítségével legközelebb 600,000 fiatal lazacot bocsájtanak a Rajnába. Azon kívül a porosz kormány Koblenz mellett egy milliót s a német halászati egyesület szintén egy milliót.

A mezei egerek Szatmármegyében rendkívül el vannak szaporodva és a mezőkön óriási károkat okoznak. Törökbuza, krumplit egész község határán tönkre tesznek. A gaz-dáknak csak a törökbuza üres kórója marad és a burgonya zöldje. Még egy más ellensége is van a törökbuza. Valami álcák fészkel-ték be magukat a esővekbe, a melyek meg-eszik azt is, a mit az egerek meghagytak mind ezek oka a rettentő szárazságban rejlik.

A vetések állása és a mezőgazda-sági állapot szept. hó 19—okt. 2-ig a földmi-velésügyi miniszterhez beérkezett jelentések alapján a következő volt:

A szárazság miatt a szántás és a vetési munkálatok lassan és elég bajjal eszközölhe-tők. A talaj tetemes része még nélkülözi az első munkát is, úgy, hogy a gazdák már is aggodalommal néznek a jövő elé. Az elvetett mag sem csirázik ki mindenütt, csakis a ko-rábban vetett gabona és repeze jelezteik aránylag még lehetséges; de ez is az esőt szemjuhozza. Az utóbbi időben der volt, a

szőlő és dohány szenvedett, az egerek és a férgek sok helyen elszaporodtak, s az elvetett magot károsítják. A tengeri-törés még folya-matban van ugyan, de már több helyen be is fejeztetett. A termés csekély kivétellel jó kö-zépszerű s helyenkint kitünőnek mondható, annyival is inkább kielégítő az eredmény, mert a szemes termények közt ez adta meg a leg-jobb hozamot. Kivételt csakis a Tisza bal partja és az erdélyi vármegyék egy-két része képez, hol a szárazság és egyéb ok miatt a hozam nem felelt meg a várakozásnak. A bur-gonya termés vidékenként különböző; jó kö-zép és közepes eredménnyel fizetett a Duna jobbpartján, a Duna és Tisza közén és rész-ben a Tisza-Maros szögén, itt-ott az erdélyi vármegyékben is, egyebütt nem kielégítő, sok helyen rothad. A cukorrépát többnyire szedik, álta ában véve kielégítő az eredmény ugy mi-nőségileg, mint mennyiségileg. A takarmány-répa a Duna jobb és bal partján, valamint a Tisza jobb és bal partján eléggé jól kifejlődött, közép és jó közepes termést ígér, egyebütt nem igen felel meg a kívánalmaknak. A do-hánytermés országszerte kielégítő volt, a szá-rításra is kedvező lévén az időjárás, minősé-gileg is kifogástalan. A szőlő általában véve rosszul sikerült; helyenkint, mint a Duna és Tisza közén, a Tisza jobb és bal partján alig alig szüretelnek valamit, annyira tönkretette a fillokszera s a nagy mérvben elterjedt pe-ronospora. A Duna jobb partján, a Tisza-Ma-ros szögén s az erdélyi vármegyékben itt-ott csekély termést nyertek, az átlag azonban rit-kán emelkedett valahol a közepesre.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

IUTÁNYOS

szabott árakon

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK
Kasan, Flanell, Moldon,
Legujabb ruhadiszek,
FEKETE DIVATKELMÉK,
színes és fekete selymek,
Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,
selyem- és haraszt-kendők,
Gyermek tricót öltönyök,
Normal, gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,
Ujjasok és nadrágok,
Téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk
BRASSÓI POSZTOKBAN,
Takarók és lópokróczokban.

401 25

fü

S

BU

alkalm

ap

Régi d...
és a v...
fordul...
sem az...
helyhe...
könyve...
leg az...
vevő és...
A közv...
hathat...
való hi...
detési...
ember...
példány...
olvasót...
kedő, a...
kot vag...
zást ke...
vagy g...
akik aj...
nét, sz...
hasónló...
birtokel...
hazvete...
aszony...
kas ber...
séglet

Buda

CSA

eljegyzé

meghív

k

a »Buda

A híd...
hánysz...
két krj...
krajzar...
egy-egy...
lyegillet...
hanem...
kiadóh...
jat nem...
ben mi...
zösköd...
talanul...
bélyege...
dóhivat...
masabb...
»Budape...
frt 50...
egyszer...
423.

SZÖNYEGEK,

 függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

401. 22.

BUDAPESTI HIRLAP

Mindenki, a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat, a »BUDAPESTI HIRLAP«

apró-hírdetése

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalán tekintve gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósbb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés. A »Budapesti Hírlap« apró-hírdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra.) Kereskedő, aki könyvvezetőt, irodatisztát, gyakornokot vagy visszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek; a gazda, aki kasznárt, ispánt vagy gazdasági gyakornokot keres és visszont akik ajánlkoznak; a háziasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, eselédleányt keres és hasonlóan szolgáló, akik helyet keresnek; birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet, hazeladás, hazvétel, nevelő, nevelőnői, hazvezető, gazdaszonyi és egyéb pályázat, lakaskiadás és lakas bérbevétel hirdetések, szóval az életszükséglet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

Budapesti Hírlap apró-hírdetése

által ezélt lehet elérni.

CSALÁDI JELENTÉSEKRE,

különösen

eljegyzési hírekre, hymen hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnap gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

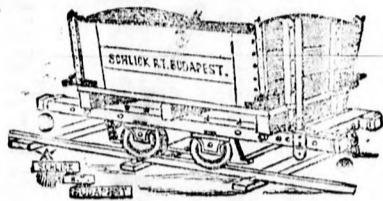
közleményekre

a »Budapesti Hírlap« apró-hírdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Cimmél ellátott hirdetéseknel még egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstári bélyegilleték külön jár. Ha czim nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy »Czim a kiadóhivatalban megtudható« akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdészködőknek az illető czimet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdészködő a postabélyeget beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzen, legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A »Budapesti Hírlap«, előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A czim egyszerűen »Budapesti Hírlap Kalap-utca 16.«

423.

6-4

SZÁLLITHATÓ MEZEI VASUTAKAT

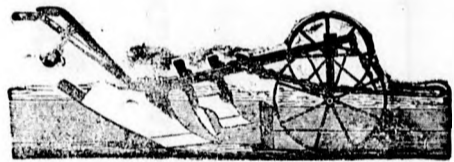
gazdasági, erdészeti és ipari czélokra legjobb kivitelben jutányos áron, továbbá:

SCHLICK-féle mélyítő-

ÉS

EGYETEMES ACÉL-EKÉKET

(SACH-rendszer)

jelentékenyen leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

341 30-5

NAGY KÉPES ARJEGYZÉK ingyen és bérmentve.

436 20-6

kérendő.
külön árjegyzék
HARMONIKARÓL

DUSAN BERENDEZETT RAKTÁR

áll a n. é. közönség rendelkezésére:

VÁSZNÁK,

Ujdonság-asztalneműek

ÉS

KÁVÉSTERITÉKEK,

fehérneműek,

jó mosatu szines és fehér téli ruha-flanellek

VALÓDI JÄEGER-ARUK

és

diszes kelengyéből

KARDOS LÁSZLÓ

447

üzletében

10-5

CZEGLÉD-UTCZA.

A „DEBRÉCZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes uj berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat. u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket
kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat sőt

a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRÉCZENI”,

a szintén elterjedt **„DEBRÉCZENI HIRADÓ”** és a **„JOGI HETILAP”** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába. —

Hirdetések a **Debrecezen** cz. lapban a legjutányosabb áron közölletnek.

 Bírósági nyomtatványok készletben vannak.

Nyomatott a »Debreceeni nyomda részvény társaság» nyomdájában. 1891.